

LBRIS

We know
books

Preot Constantin Necula

De dragul Evangheliei...

*- Cuvânt întru adăstarea tinereții -
Trei conferințe organizate de A.S.C.O.R.*

Ediția a II-a

 editura
Tehnopress

IAȘI

Cuprins

<i>Preludiul cuvântării. Îndemn la rodire .....</i>	5
Tainele bisericii, mijloace de aflare a lui Hristos cel Înviat	11
Roadele suferinței	59
Exigențe ale convertirii creștine oglindite în actele martirice și însemnătatea lor în viața creștinului, astăzi	124

mijloace de aflare a lui Hristos cel Înviat¹

Aveți o carte în vânzare la standul A.S.C.O.R., care se cheamă *Noul catehism catolic*², dar de fapt este un răspuns al unor evlavioși părinți ruși de la Paris, în frunte cu părintele Fotios, care răspund *Noului catehism catolic* pe care ei îl editează prin 95-96. Când am luat eu cartea prima dată în mână, citeam acolo în prefață că: numai învățătura scolastică ne-a învățat că în Biserică sunt numai șapte Taine ale lui Hristos în mijlocul Bisericii. Și aproape că m-a șocat. Supărat, m-am dus cu cartea în mână la părintele Vasile Mihoc, profesorul nostru de Noul Testament, și-am zis: „Părinte, și aceștia-s eretici! Auziți ce zic aici, că sunt mai mult de șapte Taine“. Și atunci părintele, râzând, mi-a spus că, de fapt, Sfântul Nicolae Cabasila socotește târnosirea Taină a Bisericii, un alt Sfânt Părinte socotea Aghiasma Mare Taină a Bisericii, monahii – și bine fac – socotesc călugăria ca o Taină a Bisericii. Și atunci am rămas blocat, înțelegând eu că tot ceea ce se bucură de harul și de binecuvântarea lui Dumnezeu, în chipul acesta plenar al întâlnirii cu Hristos, poartă și pecetea Tainei Bisericii.

De la acest lucru aș vrea să plecăm împreună, stabilind astfel măcar Taina Bisericii, cu Tainele Ei, de dragul întâlnirii cu Hristos cel Înviat. Într-o lume în care Bisericii Ortodoxe i se reproșează întotdeauna că nu pune material câte ceva în mână – și nu pot să mă abțin să nu pomenesc o discuție pe care aseară o urmăream la T.V., oarecum jenat de prostia lor, între Mircea Dinescu și Florin Călinescu. E ca și cum eu m-aș apuca să vorbesc, ca strungar, despre teatrologia modernă la Edgar Poe sau mai știu eu ce. Ei bine, “șurubarii” aceștia aruncau în cârca Bisericii lucruri care nu aveau cum să se

---

¹ Timișoara, 18 aprilie, 2002

² Lucrare apărută la Ed. Deisis, 1996, în trad. pr. Ioan I. Ică jr.

întâmplă de fapt în Biserică. Să vă spun despre ce era vorba (deci erau lucruri pipăibile): Biserica să se apuce, dacă se poate, să facă șosele asfaltate, WC-uri ecologice, chestiuni de genul acestora. Eu știu ce-or fi vrut să facă Biserica, în locul celor care ar fi trebuit să facă, până la urmă, totuși, șoselele asfaltate. Din momentul acela m-am bucurat, spunându-mi că a fost bine că am insistat pe această temă a Tainelor Bisericii și modul în care acestea duc către Hristos cel Înviat.

Poate că dacă și-ar retrăi într-un fel sau altul Botezul, într-un fel sau altul și-ar retrăi Mirungerea, dacă s-ar spovedi mai des și s-ar împărtăși cu vrednicia pe care ne îngăduie Dumnezeu s-o avem, dacă ar șede mai des la câte-un Maslu, la capul unui bolnav și dacă s-ar uita de două-trei ori la câte o hirotonie, dacă ar participa la Taina cea binecuvântată a Liturghiei, dacă ar vedea o târnosire de biserică, dacă ar vedea o călugărire marcată de cântarea aceea profundă „Brațele părintești“, poate că ceva s-ar schimba în sufletul oamenilor acestora. Și mi-am adus aminte de o spusă a Sfântului Ambrozie de Milano, care zice la un moment dat că aceia care stau la stadion și strigă, sprijinindu-i pe martiri, nu sunt totuna cu cei care mor. Au și ei o valoare – de galerie; dar nu sunt ei cei care mor.

Iată dar, Tainele Bisericii ca lucrări din acestea văzute, prin care ne împărtășim de harul cel nevăzut, de energia necreată, cum i-ar spune Părinții, și cum ne spun manualele de dogmatică, apar de cele mai multe ori în fața credincioșilor noștri ca niște „chestii“, dincolo de cer, greu pipăibile. Și ați văzut că în jurul Tainei Botezului, a Euharistiei sau a Spovedaniei, în jurul Hirotoniei, tot timpul, ca un satelit în jurul altui corp, se învârt tot felul de probleme adiacente Tainei, dar care nu ating Taina. Câte obiceiuri avem noi la botezul copilului? Musai să aibă hăinuță albastră dacă-i băiat, fașa să fie lungă de doi metri, lumânarea să stea știu eu cum, florile la fel, mama nu intră în biserică sau intră în biserică, tata să nu se poarte nu știu cum. Sau venim la biserică cu bairam mare: mâncăm bine, bem bine, că doar

suntem nași, suntem oameni la Botez! Și esența Botezului – care este de fapt maxima chenoză a pruncului dinaintea lui Hristos, pentru că acolo el moare ca să învie de dragul lui Hristos – am pierdut-o. Ei, cum să stai să-i explici problema aceasta? Îl chemi pe naș și-i zici: „Te lepezi de satana?“ Și el răspunde: „Mă lepăd“.

Ce înțelege el din Taina aceea? Este Hristos cel Înviat în glasul de Taină? Fără îndoială că da. Aduceți-vă aminte: pruncul este luat de acasă și înainte este numit. I se pune numele. Știți că pomenirea numelui unui sfânt, ca și pomenirea numelui Mântuitorului nostru Iisus Hristos sau a Maicii Domnului, dintr-o dată fac prezentă persoana lângă pruncul respectiv. Pe mine m-a chemat Constantin, și când a zis mama asta, împăratul a fost lângă mine. Eu, copilul frizerului, aveam de gardă lângă mine un împărat, pentru că mama a știut să-mi pună numele acesta. Dacă mă chema – știu eu – Jose Amando, Ronaldo, Bobby, Tarzan, nume din acestea, telenovelistice, cine să vină la mine?! Cine ar putea veni? Regizorul telenovelei? Nu merge! Un nume sănătos dintr-o dată te fixează în co-responsabilitate cu Învierea lui Hristos. Prezența numelui, ca și prezența sfântului pe care numele acela îl atrage, cheamă de fapt Biserica să stea lângă pruncul acela. Țineți minte? Slujba începe cu exorcismul și toți cred că musai pe copil l-o luat o țară diavolul, de trebuie să-i facă popa așa o dezlegare dură de tot, că numai la dezlegările Sfântului Vasile cel Mare mai ai întâlnirea cu diavolul față către față. Ei bine, preotul nu face aceasta fiindcă pruncul ar fi însățânit, ci pentru că el, născut din păcat ca toți oamenii din lume, cu excepția Mântuitorului nostru Iisus Hristos, poartă cu sine, în pecetea prezenței lui, deja, o întâlnire cu diabolicul. Gândiți-vă că nu de puține ori noi aducem copilul nou-născut acasă, dar televizorul merge; aducem copilul nou-născut acasă, dar baba vecină, care le are ea un pic cu (cum zic ele) magia albă – de parcă n-ar fi același drac, până la urmă – vecina care nu prea calcă ea prin biserică, iarăși vine, și – cum ziceau bătrânele – spurcă

aerul copilului: „Ptui, să nu-l deochi!“ Deci... l-a și trimis, l-a și instituit altundeva decât în Biserica spre care copilul trebuie să meargă ca și cetățean chemat la Împărăția lui Dumnezeu. Dezlegările acelea nouă ne atrag atenția că pruncul intră într-o lume prea impură pentru frumusețea lui și pentru curăția lui. Dintr-odată, copilul capătă identitate, este însemnat cu semnul crucii și este candidat la Botez. Iar numele pus îl așează deja în comuniune cu Sfântul al cărui nume îl poartă.

Pe vremuri, când catehumenii veneau la momentul acesta al dezlegărilor, veneau, după ce parcurgeau împreună absolut toată Taina Bisericii. Știau pe de rost Crezul și știau pe de rost articolele, dar nu numai că le știau pe de rost, le știau și tâlcurile. Acum vezi că nașii, săracii, îi întrebi de Crezul ortodox și ei cred că-i mașină. Le zici să spună Crezul și dacă nu le dai Molitfelnicul, ești gata. Pot să inventeze unul pe loc, dacă vrei, dar nu pot rosti Crezul Bisericii cei care, în virtutea nașiei, vin să-l aducă pe copil, să-l păstreze în Biserică. Eu întotdeauna, înainte de a boteza, stau de vorbă cu nașii și-i întreb: *Bine, voi sunteți ortodocși, dar de care? Din aceia care știți despre ce-i vorba în Ortodoxie sau numai cu porcul și cu mielul, așa, din când în când? Noroc cu copilul, că vă mai bagă în biserică.* Și unii recunosc, alții ba. Pe cei care recunosc, îi ajut. Am catehisme mici. Dacă nu, le scriu câte-un catehism punctual. Discutam de foarte multe ori pe teme de credință, pentru că eu, ca preot, nu pot să las acel copil în brațele oricui.

În mod cu totul și cu totul tainic, primul naș al copilului este preotul. El îl scoate din cristelniță și devine părintele lui spiritual. Eu îmi atârn copilul de suflet. Nu sunt atât de nebun încât să-l las pe brațele vreuncea care a desfrânat până înainte de a veni în Biserică și dintr-o dată a devenit sfântă și mărturisitoare a credinței Ortodoxe. Nașul trebuie să ducă laolaltă cu mine efortul postului, efortul rugăciunii. Și nu de puține ori se întâmplă ca nașul sau nașa să fie prezenți la Liturghia pe care o slujim și numai după aceea să meargă după

copil acasă și să-l aducă îndărăt; că nu poate fi copilul mai mare decât Pruncul Hristos, Care, prin Taina Sfintei Liturghii, se face vădit înaintea oamenilor.

Urmează mai apoi Taina Botezului în sine, în care copilul acesta peste care am rostit lepădările este adus într-o lume nouă. Vedeți, cristelnița are chipul uterului – cu toate că noi ne jenăm să o denumim așa. O spun Sfântul Clement Romanul și Sfântul Chiril al Ierusalimului. O spun suficient de clar. Ca și mitra de pe capul episcopului – obiectul liturgic ce dovedește că episcopul este *principiul născător* al Bisericii. El naște în Duhul Sfânt Biserica. Toți ceilalți o naștem trupește sau o naștem în lucrările noastre, dar episcopul este cel care naște și ține Biserica deschisă. Ei bine, tot astfel și colimvitra aceasta, cristelnița, este locul unde se recrează lumea. Turnăm apă - de la robinet, de cele mai multe ori, că nu mai avem noi apă vie, apă de gârlă, apă de nu știu unde; apă de la robinet. Și apa aceea de la robinet, sub lucrarea Duhului Sfânt, prin intermediul preotului, e locul unei noi creații.

Ați văzut ce simplu pare? Părintele ia cădelnița, binecuvintează tămâia și cădește pe deasupra cristelniței. O face la voia întâmplării, zic unii, dar eu vă spun că gestul acesta se potrivește versetului din Facere, când se spune foarte frumos: „*Și Duhul lui Dumnezeu Se plimba pe deasupra apelor*“. Dintr-odată, cristelnița, în punctul zero, este lumea în punctul zero, în care Duhul se plimba pe deasupra apelor; sau, cum spune Sfântul Vasile cel Mare, în Hexameron: clocea deasupra apelor – stătea. Dar în starea Lui, în stagnarea Lui, creștea deja ceva în El, aducea la viață ceva. Fiindcă stă, cloșca pare, nu-i așa, cea mai nenorocită din curte – nu face nimic, dar sub ea cresc puișorii. Din ea vine căldura care naște o lume nouă. Ei bine, tot așa Duhul lui Dumnezeu șade pe cristelniță și naște o lume nouă. În lumea aceea se toarnă untdelemnul. Nu rareori ați văzut că se sfințește untdelemn și se toarnă acolo în semnul Sfintei Cruci. Și

apar – gospodinele știți mai bine decât mine – ochiurile acelea de untdelemn, de ulei. Ele sunt ca niște insulițe, ca și cum pământul s-ar desparte de ape. Și în pământul despărțit de ape apare pruncul acela sau prunca aceea - nou-născutul care moare și învie cu Hristos, moare și învie cu Hristos, moare și rămâne candidat la Înviere cu Hristos. El este scos din apa cristelniței, dar cu fața orientată deja către iconostas, către Răsărit, către Hristos, pe Care, oriunde L-ai pune, tot Răsăritul este. Acum răsăritul nostru este spre est; cine ne poate spune că nu-i așa?... Și totuși îl desființăm, pentru că Hristos este Soarele și întotdeauna acolo unde este Soarele este Răsăritul. Și iată, dintr-odată copilul este pus față în față cu Soarele-Hristos și se umple deja de această imagine a întâlnirii cu Dumnezeu.

Urmează mai apoi „pecetea darului Duhului Sfânt“, care iarăși îl aduce pe Hristos cel Înviat la întâlnire cu copilul. Căci mirul acela care – interesant! – este sfințit chiar în Joia Patimilor lui Hristos, aduce aminte de ungerea lui Hristos înainte de moarte, dar și de ungerea ce se face întru moartea și Învierea Sa și, mai cu seamă, întru Învierea lui Hristos, Cel Care Se face începătură tuturor învierilor.

Știți unde se vedește cel mai bine Taina Mirungerii că este Taina Învierii? Uitați-vă la veșmintele preotului. (Domnul Florin Călinescu – zic „domnul“, că-i bănățean și trebuie deci să-l respect ca atare – a avut la un moment dat o afirmație de genul: *Trebuie să-și pună și popii hainele acelea ca să impresioneze prostimea*). Veșmintele au cu totul și cu totul altă valoare, pentru că pun pe om, dintr-odată, propriul lui Botez. Hainele luminoase ale preotului sunt haina Botezului cea luminată, iar crucile de pe veșmântul preotului sunt locurile în care a fost atins preotul în copilărie, în pruncie, cu mirul sfințit în Sfântul Sinod, în ziua cea mare a Jorii Patimilor. El poartă crucile lui Hristos pe epitrahil, la baza celor două mâini, ca semn că mâinile lui vor lucra întru slava lui Dumnezeu. Are o cruce pusă pe spate, ca sufletul lui să nu vadă

moartea. Are crucea aceea mare, care pleacă de la genunchi, căci picioarele lui sunt binecuvântate să umble în cărările Domnului. Brăul în sine desemnează locul pe care noi, ca preoți, acum am uitat să-l mai mirungem, dar care este semnul nașterii duhovnicești și trupești. Fetitele – din păcate, poate de aceea avem și atât de multe avorturi în România, pentru că uităm să mirungem pântecul copiilor – ele vor fi mame, chiar dacă acum nu ne vine să credem. Căci cine crede când vede ghinda că ajunge stejar, care dă ghindă mai departe? Și totuși, acolo este adevărul. Maternitatea aceea binecuvântată în Învierea lui Hristos este născătoare de „dumnezei“, de candidați la îndumnezeire.

Vedeți, dintr-odată, Taina aceasta umblă prin grădina voastră. Tot timpul preotul, în mijlocul dumneavoastră, vă vestește Botezul, faptul că ați fost botezați. De aceea, astăzi, remarcau cei cu care am venit, unii oameni se închină pe stradă și-și fac semnul crucii. Nu ca și cum l-ar vedea pe întunecatului, ci, văzându-l pe preot, își reafirmă într-un fel sau altul apartenența la Botezul pe care preotul îl face în chip cu totul vădit, fiind înaintea lor prezent. Deci, un preot în reverendă în mijlocul fraților voastre nu este altceva decât rechemarea la a vă aduce aminte de Botezul în numele Treimii, dar și chemarea dinaintea Domnului celui Înviat.

Sigur că după aceea urmează Taina Spovedaniei. O să spuneți: ei bine, dar unde-i Hristos cel Înviat în Taina Spovedaniei? Sigur că este acolo. Uitați-vă bine: așezarea noastră la spovedanie, când preotul ia epitrahilul și felonul peste sine, este ca într-un cuptor de coacere, dar mai cu seamă ca într-un mormânt din coasta Golgotei. Acolo suntem noi, prin gânduri, păcate... ca într-o groapă, iar preotul, în calitatea lui de reprezentant al lui Hristos, de prezență a lui Hristos, vine să ne vestească aptitudinea și altitudinea noastră în raport cu Învierea. Țineți minte când v-ați ridicat de câteva ori de la spovedanie, nu-i așa, c-ați simțit ca și cum o eliberare a trecut prin voi și că dintr-o dată fața aceea a preotului era luminoasă ca

soarele, pentru că vă spunea: „Iar eu, nevrednicul preot și duhovnic, cu puterea ce-mi este dată, te iert și te dezleg“. Ce taină mai mare decât taina Învierii are Biserica? Taina iertării. Învierea, Hristos cel Înviat este Cel Care ne dăruiește iertarea și ne dezleagă păcatele, iar prezența Lui acolo, în Taina Spovedaniei, este certitudinea că ceea ce se petrece acolo nu ține doar de câteva clipe, ci ține de veșnicie. Noi nu ne împărtășim de iertare doar câteva clipe, ci ne împărtășim în veșnicie.

Hristos cel Înviat iarăși se vădește atunci când gustăm din Trupul și Sângele Său, în Taina cea binecuvântată a Euharistiei, care nu este altceva decât fructul și rodul binecuvântat al Tainei Liturghiei.

Sunt unii care ne acuză, nu-i așa, că mâncăm pită și bem vin, și câteodată se trezește câte unul și zice: *Bă, voi, popii, dacă v-ați pune laolaltă să întindeți mâinile, ia să vedem, ați putea face vreo minune pe care s-o vedem și noi?* Desigur, cea mai mare minune pe care preotul o săvârșește este aceasta: îi aduci pâinea și-ți dă Trup, îi aduci vin și-ți dă Sânge. Nu-i minune mai mare decât aceasta, dar ea nu este săvârșită în numele orgoliului personal, în numele micimii și piticismului sufletesc, în dorința de grandomanie pe toate căile și pe toate gardurile. Ci această minune este săvârșită în numele lui Hristos cel Înviat. Se încordează masa altarului când te pregătești ca preot să binecuvântezi pâinea de pe disc și vinul din potir; și în această încordare cerul este una cu pământul și câteodată stai și te uiți la tine, mic și prăpădit și slab, cât cosmos poate să-ți încapă în mână și cât har îți poate dăruia Dumnezeu de poți să duci mai departe bucuria acestui Trup și acestui Sânge, în mijlocul credincioșilor pe care Dumnezeu ți i-a rânduit. Nu-i de joacă nici acolo, pentru că prezența Domnului nostru Iisus Hristos în chip desăvârșit în Trupul și Sângele Său este pusă la îndoială doar de aceia care pun la îndoială tot timpul prezența lui Dumnezeu. Uitați-vă bine, momentul în care preotul iese pe ușile împărătești este momentul în care cosmosul întreg se va umple de slava Învierii lui

Hristos. El învie și ni Se dăruiește Trup și Sânge; și mai mult decât atât, în taina morții Sale - pentru că folosim cuvintele dinainte de moartea Sa - în taina morții Sale este ascunsă Taina Învierii Sale și taina învierii noastre.

Urmează apoi alte Taine – și câte nu sunt?! Spuneam că aici putem aminti și Taina Sfântului Maslu. Este Învierea lui Hristos în Taina Sfântului Maslu? Păi, când zicem: „Stăpâne Hristoase mult-milostive, miluiește și tămăduiește pe robul Tău“, ne adresăm Hristosului nostru, Ce șade de-a dreapta Tatălui și iarăși va să vie cu putere să judece viii și morții, iar pe bolnavi să-i vindece, spunea Sfântul Simeon, Noul Teolog. Prezența aceasta a lui Hristos cel Înviat la patul bolnavilor este mai de preț decât orice medicament, de cele mai multe ori. Asta nu înseamnă că trebuie să suplinim neapărat, de exemplu, o operație pe creier că, gata, de acum turnăm untdelemn. Toate merg împreună, pentru că Învierea la aceasta cheamă: la împreună-unitatea lucrării omului cu Dumnezeu; la împreună-lucrarea oamenilor de dragul lui Dumnezeu în slujba omului. Dintr-odată, lucrurile se schimbă și zorii Învierii se vădesc și acolo, la patul bolnavului aceluia.

Știți, sunt mulți care judecă activitatea socială a Bisericii numai după ceea ce se vede. Trebuie să trântim musai un centru pentru copii, musai un centru pentru handicapați... musai un centru pentru cutare. Dacă ar putea Biserica să facă un minister întreg al muncii și protecției sociale, în locul statului, statul ar fi cel mai fericit din lume. Și cei care acum reușesc să fure suficient de prin fondurile europene, atunci s-ar supăra. Ei da, Biserica este tot timpul un minister al asistenței, pentru că sunt mii de oameni într-o singură zi – calculați câte masluri sunt într-un oraș – și de câte ori preotul nu bagă în buzunar banii, ci scoate din buzunar banii. Se pune în genunchi acolo unde nu intră nimeni. Foarte rar „medicinașii“ noștri de familie au căpătat dexteritatea aceasta de a mai bate la ușă și de a spune: *Eu sunt*

medicul tău, mă mai ții minte? Ce mai faci? Mai trăiești? Nu mai trăiești?... Mie-mi stă pe retină o imagine de la Brașov în care, într-o casă numită „Casa Speranței“, niște tineri medici încearcă să-i însoțească până la moarte pe bolnavii de cancer. Cea mai teribilă dintre toate bolile acestea nenorocite. Sunt boli izolaționiste, care te izolează imediat de societate; societatea aceasta, care face tam-tam cu integrare, cu Orange... care realizează o comunicare falsă, virtuală, mincinoasă. Nimeni nu merge acolo unde pute gura oamenilor și unde miroase a urină în casă și a sărăcie lucie. Numai amărâțul de popă intră, stă, slujește, binecuvântează și iese, lăsând tot ce are el mai bun acolo – preoția lui, care să-l însoțească pe omul acela până la moarte. Și dincolo de ea.

Am avut un moment în primăvara aceasta, cutremurător pentru mine personal. Era un nene care, săracul, avea darul băutului, acest dar drăcesc dacă vrei. Prin munca mea, să zicem că m-am obișnuit, în calitate de vicepreședinte al „Crucii Albastre din România“, și cu alcoolul și cu drogul. Am văzut deja suficient de multe, dar nu mi-am închipuit că cineva se poate întoarce așa la Dumnezeu. Omul acela, care părea pierdut cu totul ușor-ușor, a început să ceară spovedanie, maslu, iarăși spovedanie, iarăși maslu. I s-a tăiat un picior după începutul acestui urcuș. Și spune: „Părinte, m-or fi tăiat... dar dacă nu ajungea să lucreze harul lui Dumnezeu în viața mea, m-aș fi sinucis, m-aș fi spânzurat, aș fi făcut ceva. Și acum văd cum mă ține Dumnezeu și îmi mai dă un picior și simt că mă sprijină, ca să nu simt lipsa piciorului într-atât încât să deznădăjduiesc“. Ultima dată când l-am văzut era într-o joi seara. Avea un cap rotund, era simpatic tare. L-am pupat pe cap și am zis: „Nene Dumitre, ne vedem la Înviere“ – gândindu-mă la slujba Învierii. Era chiar la începutul postului. La care răspunde: „Părinte, îți mulțumesc că nu m-ai lăsat să mor singur“. N-am primit alt compliment mai frumos în viața mea de preot, pentru că este Taina aceasta o dezînsingurare a oamenilor. Când preotul n-o face, este vinovat nu pentru

însingurarea lor, ci pentru însingurarea lui Hristos de pe cruce. Nu va fi părtaș la Înviere cu oamenii aceștia, pentru că nu a fost părtaș la însingurare cu Hristos, în taina Crucii. Vedeti, dintr-odată și în Taina Sfântului Maslu se vedește Taina Învierii lui Hristos.

Nu mai spun în Preoție sau în Taina Cununii, acolo unde, dacă vreți, Hristos saltă Înviat în toată Taina.

Sigur că la Cununie totul este bucurie, toată lumea gândește deja la șampanie, spume, pahare sparte, prăjituri, bani băgați în buzunar, scoși din buzunar – lucruri de acestea adiacente Tainei în sine. Și totuși, veșmântul cu care mireasa vine în dreptul icoanei Maicii Domnului și veșmântul cu care mirele vine în dreptul icoanei lui Hristos sunt hainele de slavă și de bucurie de la Botezul lor. Lumânările cu care se vine înaintea Altarului sunt lumânările pe care, fiecare separat, le-a avut la momentul Botezului. Ce frumos ar fi să ne păstrăm lumânările de nuntă și să le putem dăruia ca dar de nuntă copiilor noștri, să spunem: *Uite, fiule, aceasta este lumânarea care te-a însoțit la Botez. Primește-o, să te însoțească și în cununie și poartă-i de grijă, te va însoți și în moartea ta. Dar nu te teme! Este simbolul zilei aceleia binecuvântate de la miezul nopții, zilei de la miezul nopții, dacă vreți, în care părintele iese pe ușile împărătești și spune: „Veniți de primiți lumină!”* În lumânarea aceasta este Taina Învierii lui Hristos, în chip vădit și material, este prezența lui Hristos cel Înviat în mijlocul nostru. Nu, noi claxonăm, facem balonașe, aruncăm cu confetti, dar Hristos dispăre în întregime din taina aceasta binecuvântată a întâlnirii din Cununie.

Mai este undeva unde se vedește Hristos Înviat, dar nimeni nu-L vede. Țineți minte că la nuntă sigur se-aud prima dată acordeoanele și țambalele (dacă am putea să le băgăm și în biserică...); nu știu dacă e obiceiul aici în Banat, dar în Ardeal văd că s-a cam înstăpânit – până la ușa bisericii. Ar intra și în Altar, dacă ar putea, taragotistul. Ei bine, nunta nu este prilej de acesta de horire. E frumoasă doina românească, dar spusă la locul